Evaluatie en onderzoek naar de uitvoering en uitvoerbaarheid van de Verordening Sociaal Domein gemeente Lingewaard 2023

Inleiding

De raad van de gemeente Lingewaard heeft in mei 2023 de Verordening Sociaal Domein vastgesteld, bekend als de 'Omgekeerde verordening'. Aanleiding van de verordening is opgenomen in het Beleidsplan Sociaal Domein 2021-2024 en beoogt de doelen van inwoners en de bedoeling van de wet voorop te stellen. Door te kijken naar de individuele situaties wordt de juiste ondersteuning geboden. De Verordening Sociaal Domein gemeente Lingewaard biedt een vernieuwende en mensgerichte aanpak in het sociaal domein, met veel potentieel voor positieve impact op de inwoners en de organisatie en maakt daarmee deel uit van de beweging die we in het sociaal domein ‘de Lingewaardse manier van werken’ zijn gaan noemen.

Dit stuk biedt een beknopte evaluatie van de inhoud, implementatieproces en uitvoering met betrekking tot de Verordening Sociaal Domein.

1. Verordening Sociaal Domein Gemeente Lingewaard 2023

De huidige verordening werd vastgesteld om invulling te geven aan de visie in het beleidsplan om de inwoner centraal te stellen. In de zogenoemde ‘omgekeerde verordening’ zijn niet de wetten en regels leidend, maar de hulpvraag van de inwoner. De verordening kijkt naar het effect voor de inwoner, is in begrijpelijke taal geschreven en biedt de gemeente een goede basis voor integraal werken. De verordening SD richt zich op Werken & Participeren, Inkomen & Schulden, Opgroeien & Opvoeden, en Zelfredzaamheid en Meedoen, en omvat meerdere wetten zoals de Participatiewet, Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (Wmo), en Jeugdwet. De huidige verordening verving hiermee in totaal negen verordeningen. Per saldo zijn er minder regels opgenomen, zijn de regels in begrijpelijke taal geschreven en zijn de regels beter op elkaar afgestemd. Hierdoor heeft de gemeente meer ruimte voor maatwerk doordat de geboden ondersteuning wordt afgestemd op de persoonlijke situaties.

2. Implementatie

De implementatie van de verordening begon in februari 2022 en werd in mei 2023 afgerond. Het proces heeft wat vertraging opgelopen door personeelswisselingen, maar over het algemeen werden de geplande acties gerealiseerd. Zo zijn er onder andere trainingen (voor kwaliteitsmedewerkers, consulenten, juristen, beleidsmedewerkers) georganiseerd en is er een effectendialoog gevoerd om een gezamenlijk normenkader vast te stellen. Ondanks uitdagingen zoals hoge werkdruk en personeelsverloop, is de implementatie grotendeels succesvol verlopen. Medewerkers geven aan dat de nieuwe verordening helpend is bij het werken middels de Lingewaardse manier van werken. Zij ervaren meer ruimte voor maatwerk, maar geven ook aan dat er soms behoefte is aan duidelijke richtlijnen. Belangrijk aandachtspunt is daarmee nog de vast te stellen beleidsregels behorende bij de nieuwe verordening en continue aandacht voor het integraal samenwerken.

3. Inhoudelijke en technische wijzigingen

Naast de implementatie, is in de evaluatie ook geïnventariseerd welke punten in de verordening nog aanscherping behoeven. Dit kan zijn doordat er sprake is van nieuwe uitspraken vanuit de Centrale Raad

van Beroep (CRvB) waar we ons aan dienen te houden, of doordat er in de praktijk is gebleken dat regels nog enige onduidelijkheid oproepen en aanscherping gewenst is. Hieronder is aangegeven welke inhoudelijke en technische wijzigingen zijn doorgevoerd:

- Enkele termen zijn aangepast. Zo spreken we in de nieuwe verordening van onderzoeksverslag in plaats van verslag van het gesprek, is 'ondersteuning in Natura' toegevoegd en het begrip 'ouders' geherformuleerd;
- Afwijzingsgronden zijn concreter uitgewerkt. Zie hiervoor artikel 1.5.1. lid 6;
- Met betrekking tot de voorzieningen vanuit de Participatiewet, IOAW en IOAZ zijn de geldende termijnen toegevoegd. Zie hiervoor artikel 2.3.4, 2.3.5 en 2.3.6;
- Bedragen zijn geïndexeerd en geactualiseerd;
- Artikel 4.5 is verder aangevuld met lid 4 en 5, waarbij is opgenomen dat pleegzorg tot 23 jaar alleen mogelijk is indien de jongere dit zelf wil en wij ook van mening zijn dat de verlenging noodzakelijk is;
- Tot slot is daar waar nodig de tekst begrijpelijker en klantvriendelijker geformuleerd.

In het afgelopen jaar hebben we ook te maken gehad met uitspraken van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) en jurisprudentie. Deze inzichten hebben wij ook verwerkt in de nieuwe verordening:

- In de verordening moet opgenomen zijn hoe de gemeente Lingewaard eigen kracht en gebruikelijke hulp beoordeelt. Dit hebben we nu gedaan door artikel 4.3 toe te voegen en artikel 5.1 aan te vullen.
- In de verordening moet opgenomen zijn hoe de gemeente deskundig onderzoek doet en advies uitbrengt. Hiervoor hebben wij artikel 1.4.3 verder uitgewerkt.
- In de verordening dient tevens geregeld te zijn voor welke kosten de gemeente een financiële tegemoetkoming kan verstrekken. Hiervoor hebben we artikel 6.4 in de verordening opgenomen.
- De CRvB heeft belangrijke uitspraken gedaan over het pgb-uurtarief voor hulp bij het huishouden en individuele begeleiding. De CRvB heeft geoordeeld dat het pgb-uurtarief dat gelijk is aan het minimumloon onvoldoende is om toereikende ondersteuning in te kopen. Om hieraan te voldoen hebben wij artikel 6.3.2 aangepast.